

СТАНОВИЩЕ

**за научната продукция на гл. ас. д-р Мая Петкова Александрова
за получаване на академичната длъжност “Доцент”
по специалност „Филология – Общо и балканско езикознание“**

Рецензент: проф. дин Рачко Попов

Мая Александрова завършва успешно своето висше образование във факултет „Българска филология“ на Софийския университет “Св. Климент Охридски” през 1989 г. След редовна аспирантура тя защитава успешно своята първа докторска дисертация през 1999 г., а от 2002 г. работи като асистент и по-късно като главен асистент в Катедрата по общо, индоевропейско и балканско езикознание. През годините работи изключително съвместно и успешно по различни теми и проекти. В конкурса тя участва с една монография и редица студии и статии. Монографията „Вкусове, миризми, подправки“ представлява едно особено добро, цялостно и приносно изследване по проблема в сферата на етнолингвистиката в района на Балканите и извън тях. Тя е структурирана особено сполучливо: състои се от увод, 2 обширни глави, заключение и библиография, съдържаща повече от 390 цитирани автори от български и чуждестранен произход и интернетсайта.

Във въведението авторката съвсем логично изразява своята основна научна цел, а именно да представи и анализира етнолингвистичната интерпретация относно названията на различните видове вкус и миризма и да изложи най-често употребяваните названия на различните подправки, използвани не само от балканските народи и общности, но и извън тях.

В първата глава на труда авторката представя особено подробно представите и названията на различните вкусове – солен, сладък, кисел, горчив и лют. Миризмите са отделени като неутрална, приятна и неприятна. Особено ценни се оказват представените в главата названия на тези обекти с оглед на балканското езикознание, на българо-албанските контакти, на други славянски и европейски народи. Като особен принос оценявам и представените от авторката примери от традиционния някогашен бит, от празничната система и от фолклора на нашите предци.

Втората глава на труда е посветена на използваните подправки, които са описани и анализирани с оглед на техния вероятен произход, според това, от коя част на растението са извлечени, дали притежават химически вещества като амонячна сода, захар, бакпулвер, лимонена киселина. Обърнато е внимание и на необичайните подправки като гъби, смола и шоколад. Като етнолог оценявам като съществен принос приведените от авторката данни и примери относно употребата на подправките според нашата традиционна народна култура. Въз основа на използваните източници и на направения анализ като съществен принос на монографията ще открия основния извод на гл. ас. д-р Мая Александрова относно причините, заради които вкусовете и миризмите се отличават от подправките. Докато първите са до голяма степен общочовешки и универсални, то подправките, чиито названия са предимно от старогръцки и латински език, сочат, че те са характерен белег за цивилизованите общества още от древността, заради което често са използвани в ритуалите, в магическите практики и в народната медицина.

Заключението на труда обобщава направените от гл. ас. д-р Мая Александрова основни и много важни изводи в сферата на етнолингвистиката. Оценявам много високо публикуваната монография, която свидетелства за една много добра и професионална работа и е наистина едно съвсем новаторско изследване по проблема.

Кандидатката в конкурса има и значителен брой други публикации, голяма част от които са на чужд език. Други са посветени на евролингвистиката и на юбилея на проф. Петя Асенова и на монографията на нашата близка колега от Москва проф. Ирина Седакова. В авторската много прецизно и точно са описаните научните приноси на гл. ас. д-р Мая Александрова през изминалите години и участията ѝ в различни научни проекти, конференции и лекционни курсове.

Всичко това ми дава пълно основание да гласувам положително за присъждането ѝ на академичната длъжност “доцент”. Призовавам и членовете на научното жури да гласуват положително.

София, 29 март 2017 г.

Проф. дин Рачко Попов